

та радянськими політичними проектами відносно швидко. Ці регіони ще мають бути інкорпоровані в український національний наратив. Із цією метою парадигма «Української національної революції» не може бути повноформатно застосована, однак може бути оновлена національною версією парадигми модернізації, яка розкриває різні аспекти минулого України, що дає змогу не лише синтезувати конструктивні елементи історичної спадщини, а й переорієнтувати суспільну свідомість в Україні з минулого на майбутнє та звільнити її від тягаря вічних страждань і боротьби.

Джерела та література

1. Голос України Архів випусків газети. *Голос України*. URL: http://www.golos.com.ua/edition_archive
2. Про охорону культурної спадщини. *Офіційний вебпортал парламенту України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14#Text>
3. Юзефович М. В. Каталог. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?S21CNR=20&S21STN=1&S21REF=2&S21COM=S&S21IDBN=UKRLIB&S21P21DBN=UKRLIB&S21All=%3C.%3EID=ref0012146%3C.%3E&S21FMT=fullwebr>
4. Покотило О. Як змінювався адміністративно-територіальний устрій у Хмельницькій області. *День за днем*. 28.07.2020. URL: <https://denzadnem.com.ua/khmelnichchyna/62287>

Кашуба Лілія, Дмитренко Катерина

*Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*

КУЛЬТУРНА АПРОПРІАЦІЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Ключові слова: культурна апропріація, історія України, пропаганда, фальсифікація, ідентичність, культура.

Keywords: cultural appropriation, history of Ukraine, propagation, falsification, identity, culture.

Культура – це спосіб самопізнання, свічадо мислення та поведінки певної нації, певного народу. У публічному просторі все частіше зустрічається привласнення культури, так звана апропріація. Культурна апропріація є серйозною проблемою, що може призвести до руйнування культурної спадщини та пошкодження ідентичності українського народу.

Упродовж століть російська влада проводить історичну політику, використовуючи апропріацію історії та культури України. Поширення інформаційної війни у її зовнішній та внутрішній політиці є звичайним явищем, що дає змогу вирішувати пропагандистські завдання.

Головною метою російської політики після розпаду Радянського Союзу та поразки у «холодній війні» є «збирання земель» та спадщини для створення власного пострадянського світу.

Впроваджуючи різні комісії для «виявлення фальсифікації, яка шкодить історії Росії», російська влада постійно піднімала питання про роль Радянського Союзу у Другій світовій війні, яка нібито відважно рятувала Європу від нацизму та стояла на варті її безпеки.

Щоб отримати образ багатомітової держави, коліски православної віри, Росія почала переписувати та поширювати власну версію існування Київської Русі та «братніх народів» – російського, українського та білоруського, на що вони опираються, пояснюючи виникнення східнослов'янських народів.

Російська історична пропаганда, спираючись на спорідненість слів «Русь» та «русский», наголошує на праві називати себе спадкоємцями Київської Русі та згадує міфи сталінського режиму про «давньоруську народність» і спільну культуру та територію.

Теорія російських представників щодо єдиного народу почала порушуватися з часом, коли багато досліджень показали справжнє походження росіян. Наприклад, північна частина Росії має фіно-угро-татарське походження, значна частина має тюрське походження, і лише представники центральної частини європейської Росії мають схожість із популяціями центрально-східної Європи [1].

Пропагуючи власну ідеологію, Російська імперія, Радянський Союз, а тепер і сучасна Російська Федерація трактують, що всі східні слов'яни – «єдиний руський народ». З оперттям на ці міфологеми було впроваджено закон про громадянство РФ, коли кожен російськомовний громадянин України і Білорусі може отримати російське громадянство, що позитивно вплинуло на поширення «русского мира» на теренах інших країн і призвело до розбіжностей думок, і в подальшому – до анексії Криму, бойових дій на Сході України та повномасштабного вторгнення армії Російської Федерації.

Розкрадання, знищення, привласнення об'єктів культурного надбання України споконвічно мало на меті позбавити країну права мати власну ідентичність. Тому зараз українська культура й історія переживає етап відродження та вдосконалення.

Упродовж тривалого часу сусідня ворожа держава займалась апропріацією української культури, а саме переконувала світ, що багато українських письменників, художників, музикантів насправді є російськими митцями, як-то Микола Гоголь, Казимир Малевич, Ілля Рєпін, навіть Тарас Шевченко. Стираючи українські кордони, створювала власний ідеологічний конструкт, найпрогресивніші здобутки якого привласнювала і розвивала культурну війну. Зауважимо, що століттями головним інструментом Росії виступало маніпулювання історією, атаки на мову, знецінення звичаїв, маргіналізація здобутків і досягнень українського народу.

Із відновленням незалежності України і до теперішнього часу країна-агресор не зупиняє свій культурний наступ: анексуючи Крим, вона поширює міфи про древній Херсонес – купіль хрещення Русі, священну територію, яка належала їм, але через волюнтаризм Микити Хрущова була передана Україні у 1954 р.; це стосується і «споконвічних територій Росії» на Сході України.

Із початку повномасштабного вторгнення Міністерство культури та інформаційної політики України зафіксувало мінімум 1 275 випадків руйнування та пошкодження об'єктів культурної інфраструктури, третина з яких повністю знищена, і більш ніж 500 випадків воєнних злочинів росіян проти культурної спадщини України. Приклади вандалізму, розкрадання країною-агресором дедалі частіше починають зустрічатися на деокупованих територіях і в зонах бойових дій [2].

Маючи на меті відновити і зберегти українську культуру та її спадщину, Міністерство культури та інформаційної політики відкриває благодійні рахунки для підтримки української культури та медіа. За підтримки міжнародних партнерів українські представники створюють програми підтримки культурних проєктів.

Лише завдяки відповідальному та комплексному підходу, міжнародній підтримці та згуртованості українського народу можлива подальша робота задля збереження та відновлення української культурної спадщини та історії. Культурні цінності мають надзвичайне значення для держави та її громадян, адже це фактично є сполучною ланкою поколінь та має важливе історичне значення.

Джерела та література

1. Альтернативна історія: як Росія прагне анексувати Київську Русь. *Центр стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки. Укрінформ*. 12.07.2021. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-antifake/3279397-alternativna-istoria-ak-rosia-pragne-aneksuvati-kiivsku-rus.html>

2. Через російську агресію в Україні постраждав вже 1 271 об'єкт культурної інфраструктури. *Міністерство культури та інформаційної політики України*. 03.02.2023. URL: https://mkip.gov.ua/news/8542.html?fbclid=IwAR2pigG3PwpUf4FamDdzMFQqNylCi1xfX8jLJF08_OpYf8RyiPNDNUzroI

Балан Альона

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ІСТОРІЯ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОТИСТОЯННІ: ЯК УКРАЇНА ВЕДЕ ІНФОРМАЦІЙНУ ВІЙНУ ІЗ РОСІЄЮ

Ключові слова: історія, інформаційна війна, Україна, Росія, наративи, культура.

Keywords: history, information war, Ukraine, russia, narratives, culture.

Останніми роками через розвиток соціальних мереж та технологій інформаційна війна стала невід'ємною частиною будь-яких сучасних конфліктів. Україна, яка з 2014 р. перебуває у стані війни з Росією, змушена також активно воювати на інформаційному фронті, а велична історія України та дещо збідніла історія країни-агресора стали головною зброєю цього фронту.

Отже, ця робота присвячена ролі історії в інформаційному протистоянні України з Росією від 2014 р. Тут досліджується, як Україна використовує історичні наративи та символи для протидії російській пропаганді, як ця інформаційна війна впливає на національну ідентичність країни.

Історичні наративи та символи є потужними інструментами формування громадської думки. Україна, яка має багату та складну історію, використовує свої історичні наративи й символи, наголошує на своїй ідентичності, незважаючи на напади російської пропаганди.

Україна висвітлює досягнення своїх історичних діячів, які ведуть боротьбу за незалежність і суверенітет держави, що є посланням для своїх громадян і світу.

Наприклад, восени 2019 р. вийшла пісня «Не дожив», що написана на вірш поета-шістдесятника Василя Стуса. Композиція стала саундтреком документального фільму про поета «Ваш Василь» [1]. Пісня Степана Бурбана, документалка